

Restaurátor uměleckořemeslných děl z drahých kovů s výjimkou kulturních památek a děl uložených ve sbírkách muzeí a galerií (kód: 82-043-N)

Autorizující orgán:

Ministerstvo kultury

Skupina oborů:

Umění a užité umění (kód: 82)

Týká se povolání:

Restaurátor uměleckořemeslných děl z drahých kovů s výjimkou kulturních památek a děl uložených ve sbírkách muzeí a galerií

Kvalifikační úroveň NSK - EQF:

5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Identifikace a datace restaurovaných předmětů z drahých kovů	5
Posouzení stavu poškození, funkčnosti a mechanické soudržnosti předmětů z drahých kovů	5
Identifikace druhotných zásahů na předmětech z drahých kovů	5
Určení původních technologických postupů výroby předmětů z drahých kovů a jejich povrchových úprav	5
Čištění povrchů předmětů z drahých kovů	5
Oprava deformací předmětů z drahých kovů	5
Doplňování chybějících materiálů na předmětech z drahých kovů	5
Konzervování předmětů z drahých kovů	5
Zhotovování obrazové a písemné dokumentace restaurovaných předmětů z drahých kovů	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 01.12.2015

Kritéria a způsoby hodnocení

Identifikace a datace restaurovaných předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit na předloženém předmětu etické normy restaurování	Ústní ověření
b) Popsat předložený předmět správně odborně terminologicky	Ústní ověření
c) Zařadit předložený předmět podle charakteristických prvků do odpovídající kategorie umělecko-historického období	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Datovat předmět na základě znalosti chemického složení materiálu, technologií použitých k výrobě a charakteristických znaků předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Posoudit aspekty autenticity, historičnosti a vypovídající hodnoty předmětu. Na jejich základě zvolit postup restaurování	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posouzení stavu poškození, funkčnosti a mechanické soudržnosti předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit stav poškození a funkčnosti předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit stupeň degradace povrchu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit korozní produkty, stimulatory koroze a mechanismy korozního napadení předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stanovit podmínky protikorozní ochrany předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit stupeň plastické deformace, lomů, opotřebení a únavy materiálu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vysvětlit rizika nevhodnosti využití povrchových úprav zušlechťujících obecné kovy při použití na historických slitinách	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Identifikace druhotných zásahů na předmětech z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zjistit počet, druh a kvalitu druhotných zásahů na předloženém předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Rozlišit nepůvodní materiály na předloženém předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Identifikovat a určit druh a stav použitých ochranných prostředků na předloženém předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Určení původních technologických postupů výroby předmětů z drahých kovů a jejich povrchových úprav

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit prvkové složení slitin použitých na výrobu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit způsoby zpracování materiálu pro výrobu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat technické provedení předloženého předmětu	Ústní ověření
d) Zjistit technologické postupy zhotovení původních povrchových úprav předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zdokumentovat veškeré rozebíratelné a nerozebíratelné spoje na předloženém předmětu a určit způsob a chemické složení použitého spojovacího materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Čištění povrchů předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhodnotit stav povrchu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit vhodný způsob odstranění hrubých nečistot a pozůstatků nátěrových hmot a provést jejich odstranění	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit vhodné postupy odstraňování korozních produktů a provést jejich odstranění	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Určit vhodné postupy sjednocení povrchu a provést sjednocení v závislosti na charakteru předloženého předmětu a doprovodných materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zvolit vhodné prostředky pro finální úpravu povrchu předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Oprava deformací předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhodnotit deformace předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit odpovídající postup odstraňování mechanických deformací	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit vhodné materiály a provést výrobu pomocných zařízení pro odstraňování mechanických deformací	Praktické předvedení
d) Provést vyrovnávání a úpravy deformací do původních tvarů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Doplňování chybějících materiálů na předmětech z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit grafickou rekonstrukci předloženého předmětu na základě původních zachovalých částí	Praktické předvedení, písemné a ústní ověření
b) Rozlišit a vysvětlit možnosti realizace rekonstrukčních prvků na předloženém předmětu; rozhodnout o způsobu realizace, tzn. využití původních nebo moderních technologických postupů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit vhodné technologické postupy a provést začištění spojů a doplňků s ohledem na originalitu povrchu předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zpracovat detailní fotodokumentaci provedených zákroků a použitých materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Konzervování předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit odpovídající konzervační postup předloženého předmětu na základě vyhodnocení průzkumu a postupu konzervátorských prací	Praktické předvedení, písemné a ústní ověření
b) Aplikovat odpovídající konzervační postup na předloženém předmětu	Praktické předvedení
c) Uvést přednosti a nedostatky dostupných konzervačních prostředků a jejich možný vliv při aplikaci na historický materiál	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování obrazové a písemné dokumentace restaurovaných předmětů z drahých kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Detailně popsat a vyhodnotit výsledky průzkumu konzervování a restaurování předloženého předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zhotovit průběžnou fotodokumentaci jednotlivých fází konzervování a restaurování a důležitých údajů o restaurovaném předmětu vyplývajících z průzkumu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat průběžnou písemnou dokumentaci konzervování a restaurování, včetně zaznamenání nových poznatků a skutečností vyplývajících z restaurátorských zásahů na restaurovaném předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zmapovat veškeré zchovalé a chybějící části předmětu pro možnou konfrontaci originálu s rekonstrukčním doplňkem	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zdokumentovat celkový stav povrchu předmětu po restaurování, provést porovnání s původním stavem a zhodnotit kvalitu provedeného restaurátorského zásahu	Praktické předvedení, písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=7584&kod_sm1=21).

Uchazeč o zkoušku předloží autorizované osobě před zahájením zkoušky certifikát prokazující absolvování oboru vzdělání zlatník a klenotník nebo oboru vzdělání výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů se zaměřením na zlatnictví a stříbrnictví nebo osvědčení o získání PK 82-013-H Zlatník a klenotník.

Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení stanovené práce s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, dodržování technologické kázně.

Pro komplexní ověření znalostí a dovedností tohoto hodnoticího standardu autorizovaná osoba zajistí jeden uměleckořemeslný předmět následujícího určení:

- šperk, stříbrnický předmět, liturgický předmět nebo nábytkový doplněk atd. vyrobený z drahých kovů nebo z obecných barevných kovů – neželezných, plátovaný zlatem a stříbrem (double, alpaka).

Veškeré průzkumy a analýzy organizačně zajistí kvalifikovaná laboratoř. Vyhodnocení průzkumů a na základě tohoto vyhodnocení i formulaci postupu konzervování a restaurování provádí uchazeč v rámci zkoušky.

Při hodnocení konzervátorského nebo restaurátorského zásahu je třeba posuzovat kvalitativní provedení restaurátorských a konzervátorských zákroků na předmětu, zachování autentických částí restaurovaného předmětu v maximální možné míře a dodržování původních i stávajících technologických postupů.

Doba stanovená na přípravu a konání zkoušky závisí na náročnosti zadání autorizovanou osobou ve stanoveném časovém rozmezí.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 3 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Vyšší odborné vzdělání v oblasti konzervování a restaurování kovů + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 7 let odborné praxe v oblasti konzervování a restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání v oblasti konzervování a restaurování uměleckořemeslných děl z kovů + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti konzervování a restaurování uměleckořemeslných děl z drahých kovů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo kultury, www.mkcr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Restaurátorská dílna vybavená na příslušnou odbornost, splňující minimálně následující požadavky na materiálně-technické vybavení:

- pracovní prostory s přívodem elektrické energie, plynu a vody odpovídající bezpečnostním předpisům a hygienickým normám,
- chemické, laboratorní vybavení a potřeby pro běžnou restaurátorskou činnost (laboratorní váhy a chemické sklo),
- strojové vybavení (základní řada nářadí pro zlatníky, lešticí zařízení, obráběcí zařízení - soustruh, vrtačka, ultrazvukové zařízení, mikrotryskací zařízení, stereoskopický mikroskop, laboratorní digestoř, ruční obráběcí nářadí – mikrofrézky, zařízení pro ohřev a odlévání kovů, galvanoplastické zařízení, zařízení pro válcování a potahování kovů),
- spotřební materiály (destilovaná voda, základní chemické prostředky pro odmašťování, moření, chemické čištění, stabilizaci korozních produktů a pájení, drahé kovy a jejich slitiny, obecné kovy a jejich slitiny).

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 80 až 120 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

SUPŠ a VOŠ Turnov

Marta Dostrašilová, OSVČ

Rudolfinea, sdružení pro umělecká řemesla